

Osoitetietojärjestelmää koskevat strategiset linjaukset selityksineen – Luonnos

Linjaukset koskevat kuntien antamia osoitetietoja.

1. Osoitetietojärjestelmä on osoitetiedon valtakunnallinen master

Osoitetietojärjestelmällä on perusrekisteriluonne. Käyttäjät voivat luottaa siihen, että OTJ:stä saatavilla oleva osoitetieto on luotettava. Osoitetietojärjestelmässä on kaikki voimassa olevat osoitteet, ja osoitteet ovat ajantasaisia ja kunnissa tehtyjen viranomaispäätösten mukaisia.

Osoitetiedot syntyvät, muuttuvat ja lakkaavat kunnan prosesseissa ja osoitepäätöksin. Maanmittauslaitos ei muuta OTJ:ssa olevia osoitetietoja. Kunta korjaa osoitetiedoissa havaitut puutteet ja virheet.

Kunta tarjoaa uuden tai muuttuneen osoitetiedon Osoitetietojärjestelmään. Kunta tarjoaa osoitetiedot sähköiselle rajapinnalle tai tuo ne käyttöliittymän kautta OTJ:ään. Kun kunta ryhtyy OTJ:n tietojen ylläpitäjäksi, kunnan voimassa olevat laatuvarmistetut osoitetiedot tallennetaan OTJ:ään. Sen jälkeen kunta tarjoaa tiedot uusista, lakanneista ja muuttuneista osoitetiedoista. Kunta voi pitää osoitetietoja omassa tietojärjestelmässään - välttämätöntä on huolehtia siitä, että kunnan omassa tietojärjestelmässä ja OTJ:ssa olevat osoitetiedot ovat sisällöltään yhdenmukaiset.

Maanmittauslaitos toimii vastuullisena Osoitetietojärjestelmän ylläpitäjänä. Maanmittauslaitos vastaa OTJ:n tietojen päivittämisestä kuntien tarjoamien tietojen mukaisesti. Tietojen päivittämisestä lähtee palaute kunnan tietojärjestelmään. Maanmittauslaitos vastaa myös OTJ:n tietopalveluiden toiminnasta, käyttäjäpalautteiden hallinnasta, laadunhallinnan palveluista sekä tiedon käyttäjille ja tuottajille tarjottavasta käyttäjätuesta. Lisäksi Maanmittauslaitos koordinoi OTJ:n jatkokehittämistä.

Toimijoiden vastuut ja valtuudet perustuvat säädöksiin, ja toimintatapoja tarkennetaan OTJ:n hallintamallissa.

2. Osoitetietojärjestelmä sisältää kaikki osoitteet

Kunta tarjoaa Osoitetietojärjestelmään osoitetiedot kaikista kunnan voimassa olevista osoitteista. Kunta tarjoaa OTJ:ään rakennusten osoitteiden lisäksi alueille ja paikoille annetut osoitteet. Osoite voi koskea esim. puistoa, uimarantaa, urheilukenttää, retkeilyalueen pysäköintipaikkaa tai erilaisia rakennelmia.

Jotta yhteiskunnan käytössä on ajantasaiset osoitetiedot, kunnan tulee tarjota tiedot uusista, muuttuneista ja lakanneista osoitteista viiveettä. Asuinrakennusten osoitteiden osalta on välttämätöntä, että OTJ:stä on saatavissa oikea-aikaisesti Väestötietojärjestelmän ylläpitoon tarvittavat tiedot. Tavoite on, että normaalitilanteessa tiedot ovat OTJ:stä saatavissa välittömästi osoitepäätöksen jälkeen tai viimeistään seuraavana päivänä. Tämä edellyttää, että kunta kirjaa osoitteen tietojärjestelmään välittömästi osoitepäätöksen yhteydessä.

Osoitetietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen lakkaavat osoitteet jäävät Osoitetietojärjestelmään historiatietona. Osoitteen muuttuessa toiseksi yhteys voimassaolevan ja entisen osoitteen välillä tallennetaan osoitetietoihin. Ennen OTJ:n käyttöönottoa lakanneita osoitteita tuodaan järjestelmään vain, jos kunta katsoo sen joidenkin osoitteiden osalta tarpeelliseksi.

3. Kunta vastaa antamiensa osoitteiden laadusta Osoitetietojärjestelmän yhdessä määriteltyjen laatuvaatimusten mukaisesti

Laatuvaatimukset määritellään yhdessä Maanmittauslaitoksen, Kuntaliiton ja kuntien edustajien kesken. Laatuvaatimusten määrittelyssä otetaan huomioon keskeisten käyttäjien vaatimukset osoitetiedolle sekä osoitteistamista koskevat suositukset. Osoitteita koskevat vaatimukset kirjataan tarpeellisilta osin säädöksiin.

Laatuvaatimukset ovat yhdenmukaiset kaikille osoitetiedoille. Laatuvaatimukset ovat yhdenmukaiset koko maassa ja sekä OTJ:n käyttöönoton aikana olemassa oleville että sen jälkeen syntyville osoitetiedoille.

Osoitetietojärjestelmään tulevien osoitetietojen laatu varmennetaan automaattisin menetelmin. Osoitetietoja OTJ:ään tuotaessa niiden laatuvaatimustenmukaisuus varmennetaan niiltä osin, kuin se on automaattisin menetelmin mahdollista. Kunnissa varmistetaan osoitetiedon vaatimustenmukaisuus jo osoitepäätöksen yhteydessä, jotta osoitteet saadaan käyttöön viiveettä päätösten jälkeen.

Osoitetietojärjestelmän laadunhallinnan kokonaisuus muodostuu Osoitetietojärjestelmän laadunvarmistuspalvelusta ja kunnissa käytettävistä laadunhallinnan menetelmistä ja välineistä. Kuntien käyttöön tarkoitettujen laadunhallinnan menetelmien ja välineiden avulla huolehditaan, että osoitetiedot syntyvät virheettöminä ja vaatimusten mukaisina. Menetelmät ja välineet suunnitellaan tarkoituksenmukaisiksi yhteistyössä kuntien, kuntien järjestelmätoimittajien ja Maanmittauslaitoksen kesken. OTJ:ään tuotavien osoitetietojen laadunvarmistuspalvelulla varmistetaan kaikkien osoitetietojen laatuvaatimustenmukaisuus. Viime kädessä vastuu osoitetietojen vaatimustenmukaisuudesta on kunnalla.

Käyttäjät voivat antaa palautetta osoitetietojen laadusta Osoitetietojärjestelmän kautta. Osoitetietojärjestelmän osana on palvelu, jonka kautta käyttäjät voivat ilmoittaa havaitsemistaan puutteista ja virheistä. OTJ ohjaa palautteen kunnalle, jonka osoitetietoa palaute koskee. Kunnilla on velvollisuus käsitellä palautteet ja toimittaa vastaus palautteeseen OTJ:ään. Palautteet ja niitä koskevat vastaukset tehdään näkyviksi OTJ:n palveluissa. Maanmittauslaitoksen palveluita koskevat palautteet käsitellään Maanmittauslaitoksessa.

Kunta on velvollinen korjaamaan laatuvaatimukset Osoitetietojärjestelmästä tulevan ilmoituksen perusteella.

4. Osoitetietojärjestelmän osoitetiedot ovat avointa tietoa

Osoitetietojärjestelmän osoitetietojen avoimuus ja saatavuus edistävät luotettavien osoitetietojen käyttöä.

Osoitetietojärjestelmän osoitetiedoista ei peritä maksua.

Osoitetietojärjestelmästä osoitetiedot ovat osoitenimi- ja -numerotasolla kaikkien saatavilla ja käytettävissä. Muita kuin julkisia osoitteita ei tuoda järjestelmään. OTJ:stä tarjotaan rajapintapalvelut sekä tarvittaessa muunlaiset tietopalvelut (esim. tiedostopalvelu) osoitetietoja tarvitsevien tahojen käyttöön.

Osoitetietojärjestelmässä ei ole tietoa siitä, kuka tai mitä toimintaa osoitteessa on. Kun Osoitetietojärjestelmän tietoa linkitetään muiden järjestelmien tietoihin, on näissä järjestelmissä varmistettava henkilötiedon ja muiden suojattavan tiedon tietosuojaa.

5. Julkishallinnon tietojärjestelmät käyttävät Osoitetietojärjestelmän osoitetietoja

Osoitetietojärjestelmän toteuttamisessa varmistetaan yhteentoimivuus osoitetietoa hyödyntävien järjestelmien kanssa. Osoitetiedon linkitystä varten luodaan tarvittavat tunnusyhteudet. Yhteentoimivuus VTJ:n kanssa otetaan huomioon järjestelmän toteutuksessa ja käyttöönotossa.

Osoitetietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen kunnat eivät toimita osoitetietoa muihin julkishallinnon tietojärjestelmiin.

Osoitetietojärjestelmä tarjoaa muutostietopalvelun käyttöön niille, jotka pitävät omassa järjestelmässään kopiota osoitetiedoista. Toteutuksessa huomioidaan mm. DVV:n, Häätäkeskuslaitoksen ja PollIT:n tarpeet.

Osoitetietojärjestelmästä lähtee automaattisesti tieto uusista ja muuttuneista osoitteista niille tahoille, joille kunnat ovat velvollisia ilmoittamaan näistä tiedoista.